Milliyet Türkiye İller Ansiklopedisi

KOCAELİ

41

Yüzölçümü: 3626 kilometrekare.
Nüfus: 596.899.
İlçeler: İzmit (Merkez), Gebze, Kandıra, Gölcük, Karamürsel.
Köy sayısı. 908.
Doktor sayısı: 520.
Hastane yatak sayısı: 906.
Okur-yazar oranı: % 87.
Otomatik telefon kodu: 211.

SANAYİDE ÇOK GELİŞEN KOCAELİ, KALKINAN TÜRKİYE'NİN SİMGESİDİR...

KOCAELİ, birbiri ardına yükselen fabrika bacaları, başdöndürücü gelişim hızı ile kalkınan Türkiye'nin simgesidir.

İzmit Körfezi'nin iki yanında sıralanmış birbirinden şirin ilçeleri ile İstanbul gibi bir büyük kentin yanıbaşında bağımsız bir büyümeyi gerçekleştirebilmiştir

Karadeniz ve Marmara sahillerinin arasında kalan Kocaeli eşsiz doğal güzelliklere, denizin hemen kıyısından yükselmeye başlayan yamaçlarında zeytinliklere, meyve bahçelerine ve eşsiz koylara sahiptir.

Kirazı, Değirmendere fındığı ile ünlü Kocaeli'nin merkezinde bulunan Çene Suyu, lezzeti ile Türkiye çapında tanınmaktadır

İzmit'in güneydoğusunda 1940 metre yüksekliğindeki Keltepe, çarpıcı doğal güzelliklere sahiptir. Ulu ağaçların gölgeliklerinde, buz gibi pınarların arasında, İzmit ve Sapanca Gölü'nün büyüleyici görüntüleri ile süslüdür.

Kocaeli, özellikle son yıllarda "Kocaeli Sanayi Fuarı" ile de ön plana çıkmaya başlamıştır. 1966 yılında açılan bir sanayi sergisinin giderek büyümesi ile ortaya çıkan fuar, 250 bin metrekarelik bir alana yayılmaktadır.

Kocaeli, İstanbul'dan Anadolu'ya uzanan tüm yolların geçtiği bir konaklama merkezi olarak da özellik göstermektedir.

Adı nereden geliyor

Bu toprakları Bizanslıların elinden alan Türk ordusunun başında ünlü bir kumandan bulunmaktadır. Bu kumandanın adı Akça Koca idi. Fetihten sonra bu büyük kumandana karşı duyulan saygı ve sevginin bir ifadesi olarak bu topraklara onun adını izafeten "Koca ili" denildi. Bu ad zamanla halkın dilinde "Kocaeli" şekline dönüştü.

iklimi

Denizden yüksekliği ortalama 10 metre olarak kabul edilen Kocaeli (İzmit) deniz kıyısında olduğundan, yaz ayları çok sıcak geçmez. Ağustosta bunaltıcı sıcak görülür. Kışlar, soğuk ve yağışlıdır. Yağmur hemen her zaman sağanak halinde bastırır. Yılın 60-70 günü, tamamen güneşli, 100-110 günü kapalı ve yağışlıdır. Geri kalan günler, parçalı bulutludur.

Nasıl Gidilir

İstanbul'dan Anadolu'ya hareket eden bütün trenler, İzmit'ten geçtiği için, trenle yolculuk çok kolaydır. Aynı şekilde Anadolu'ya giden bütün otobüsler de kentten geçtiği için, hemen her an bir otobüs bulunur. Yurdun bütün yörelerinden gelen otobüsler de İzmit'e yolcu getirir.

Sizlere hizmet vermekten mutluyuz

ANADOLU BANKASI
Hazine Bankası

Kentlerimizin tarihçesi bir kültür hizmeti olarak GARANTİ BANKASI'nca hazırlanmıştır

Politik Kimliği

1950
Milletvekili Genel Seçimleri:
Katılma oranı: %91.4

Partiler	Aldığı oy
CHP	64.828
DP	105.910
MP	8.251

1954
Milletvekili Genel Seçimleri
Katılma oranı: %88.7

Partiler	Aldığı oy
CHP	60.860
CMP	12.008
DP	127.578
HP	798
Bağımsızlar	1.184

1957
Milletvekili Genel Seçimleri
Katılma oranı: %76.0

Partiler	Aldığı oy
CHP	38.300
CMP	5.727
DP	49.517
HP	4.047

1961
Milletvekili Genel Seçimleri

Katılma oranı: %81.7

Partiler	Aldığı oy
AP	49.404
CHP	42.752
CKMP	15.507
YTP	2.609

1965
Milletvekili Genel Seçimleri
Katılma oranı: %75.3

Partiler	Aldığı oy
AP	58.931
CHP	31.622
CKMP	1.486
MP	9.192
TİP	3.495
YTP	1.315
Bağımsızlar	155

1969
Milletvekili Genel Seçimleri
Katılma Oranı: %65.3

Partiler	Aldığı oy
AP	52.671
CHP	33.194
CGP	3.542
MP	5.903
MHP	1.389
TBP	1.360
TİP	1.914
YTP	424
Bağımsızlar	212

1973
Milletvekili Genel Seçimleri
Katılma oranı: % 66.9

Partiler	Aldığı oy
AP	41.474
CHP	43.128
CGP	4.576
DP	14.166
MP	598
MHP	1.478
MSP	23.247
TBP	1.008
Bağımsızlar	558

1977
Milletvekili Genel Seçimleri
Katılma oranı: %68.5
Katılma oranı: %68.5

Partiler	Aldığı oy
AP	75.199
CHP	82.278
CGP	2.021
DP	4.082
MHP	3.387
MSP	19.951
TBP	538
TİP	434

KOCAELİ ANAYASA HALK OYLAMASI SONUÇLARI:
YIL: 1961
Kabul
%59
Red
%41
YIL: 1982
Kabul
%88.5
Red
%11.5

KOCAELİ VALİSİ: M. HİKMET GÜLSEN

MİLLETLERARASI kodu E—5 olan ve Avrupayı Asya'ya bağlayan karayolunun trafik yoğunluğunun en kesif olduğu bölümünde yer alan Kocaeli, mevkiinin özelliği gereği tam bir sanayi ve ticaret merkezi olmuştur.

Son nüfus sayımına göre toplam nüfusun altıyüz bine ulaştığı ilimizde nüfus kesafeti ortalama 165'tir. Bu rakam Türkiye'de İstanbul'dan sonra en kalabalık yerleşme yerini ifade etmektedir. Yerli nüfusun sadece yüzde onbeşi bulduğu bölgede yurdun dört bucağından gelmiş ve gelmeye devam eden vatandaşlarımızın geldikleri yörelerden getirdikleri örf ve âdetler, yaşantılar, folklor temaları özel bir durum yaratmıştır. Kentlerimizde ve köylerimizde değişik vatan köşelerinin görüntüleri kardeşçe dostça yanyana sergilenir.

Kocaeli'ye vatandaş akınına en büyük sebep iş bulma ümididir. Gerçekten de sigortalı işçi sayısının sanayi kesiminde yüzbini aştığı çevre, dört yüze yakın imalât sanayii kuruluşu ile Türkiye ekonomisinde önemli ölçüde söz sahibidir.

Rakamlarla belirtmemiz gerekirse Türkiye imalât sanayiinin toplam üretiminin 1981 yılında, yüzde ondörtten biraz fazlası veya carî fiyatlarla altıyüz milyar liralık bölümü Kocaeli'de elde edilmiştir ve sürekli bir artış söz konusudur.

Ekonomiye ihracat yoluyla katkıda giderek artarak 1981 yılında 25 milyar lirayı aşmıştır. Bu rakam da Türkiye sanayi malları ihracatında yaklaşık yüzde onun ifadesidir. Ekonomik durum gereği sanayide mevcut problemlerin çözümü bu imkânları daha da artıracaktır.

Sanayinin ikinci plâna ittiği tarım kesimi, meyve ve sebze üretimi ile hayvancılıkta önemini korur. Sulama ve gübreleme imkânlarının geliştirilmesi, hayvancılıkta ırk islahı, tarım kesiminin geleceğinde etkili olacaktır.

İlk ve ortaöğretim okullaşmanın yüksek olduğu Kocaeli'de sosyal ve kültürel yaşam Marmara bölgesi ve İstanbul'un özelliklerini taşır.

Kırsal alanda elektrik, su ve yol gibi altyapı hizmetlerinin süratle tamamlanmasına çalışıldığı ilimizde,1983 yılında elektriksiz ve yolu olmayan köy kalmayacaktır.

Hızlı nüfus artışı kentleşme ve yoğun sanayinin getirdiği, plânsız yerleşmeden kaynaklanan sorunların çözümü için zamana ihtiyaç vardır. Bölgenin en önemli sorunu olan çevre kirliliğinin özellikle İzmit Körfezi kirlenmesinin sebepleri de ayni sorunlardır. Yurt çapında güncel bir konu olan ve canlıların sağlığını tehdit etmeye başlayan çevre kirliliğinin önlenmesi ve azaltılması için il çapında imkânlar seferber edildiği gibi devletin güçlü eli de devreye girmiştir.

Halen iç turizmde etkin rolü olan körfez kıyıları, kirlilikten etkilenmektedir. Henüz yeterli ulaşım imkânları, konaklama tesisleri bulunmayan Karadeniz sahilleri ise İstikbal için ümit vermektedir.

KOCAELİ BELEDİYE BAŞKANI: CEMAL UZUNKOL

BÖLGEMİZDE, özellikle 1960'lı yıllarda görülen hızlı ve dengesiz sanayileşme ve bunun sonucu ortaya çıkan plansız yerleşme, İzmit'i sorunlarıyla birlikte büyüyen ve genişleyen bir duruma getirmiştir.

Bir zamanların, körfezinde deniz ürünlerinin bolluğu ile ün salan şehrimiz, bugün, gerçek anlamda çevre kirliliğinin doruğa ulaştığı yerleşme alanlarının başında gelmektedir.

Uzun yıllar, kentimizin sağlıklı bir kanalizasyon şebekesine sahip bulunmayışı, bunun yanı sıra, çevredeki bazı sanayi tesislerinin, kuruluş aşamalarında arıtma ünitelerine yer vermemeleri ve atıklarını herhangi bir işleme tâbi tutmadan denize deşarj etmeleri, İzmit körfezinin bugünkü problemli haline gelmesine neden olmuştur.

Bu yoğun kirlenmeyi önlemek ve ortadan kaldırmak amacıyla, belediyemizce geçtiğimiz yıllarda bir dizi girişimlerde bulunulmuş, ancak, belediyemiz olanaklarını da aşan bu sorunun çözümü için gerekli adımlar atılmıştır. İller Bankası'nın desteğinde gerek projelendirme gerek ise uygulama alanında gelişmeler sağlanmıştır. Bu dev projenin hizmete girmesiyle, gelecek kuşaklar bugünküne oranla daha temiz bir deniz bulacaklar ve taşkınlardan felce uğramayan bir çevrede günlük yaşantılarını sürdüreceklerdir.

Gerek kentimizdeki hızlı gelişme, gerekse son yıllarda ulaşım teknolojisinde tespit edilen hızlı gelişmeler, E-5 karayolunun en işlek bölümünde yer alan mevcut otobüs terminalimizin yetersizliğini ortaya çıkarmış ve İzmit Belediyesi'nce şehrimizde kurulacak olan yeni ve çağdaş bir otobüs terminalinin hem İzmitimize, hem de Türk ulaşım sektörüne kazandırılması için bütün çalışmalar tamamlanmıştır. Söz konusu tesis yakında hizmete açılacaktır.

Kurulduğu yıllarda İzmit'in ihtiyacını fazlasıyla karşılayan meyve ve sebze halimiz, zamanla, büyüyen şehrin içine sıkışmış ve ihtiyaca cevap veremez hale gelmiştir. Yakında hizmete açmayı planladığımız yeni ve modern hal kompleksi, hemen yanı başındaki soğuk hava tesislerimizle birlikte üretici ve sanayicilerimizin hizmetinde olmaya devam edecektir.

Özellikle son zamanlarda şehrimizi ziyaret edenler, belediye merkez binamızın karşısında dev bir inşaatın yükseldiğini görmektedirler.

2300 metrekarelik bir alan üzerinde, bodrum dahil dokuz kattan oluşacak olan Belediye Çarşı İşhanımız 468 büro ve dükkânın yanı sıra çeşitli sosyal üniteleriyle, şehrimizin ticarî ve toplumsal yaşantısına ayrı bir renk katacak, günlük hareketliliğe ayrı bir boyut getirecektir.

Üzerinde, son çalışmaları yapılan bu tesisimizi de kısa sürede hizmete açmayı planlamaktayız.

Şehrimizin içme suyu sorunu, 1970'li yıllarda gerçekleştirilen köprü çalışmalarla ve su kaynaklarına yapılan yeni ilâve galerilerle çözümlenmiştir. Şu anda Sular İşletmesi ünitemiz, şehirde, zamanla eskiyen su şebekesini yenilemekte olup bu çalışmalar sonucunda şehir içme suyu şebekemizde kaybolan su miktarı da en aza indirilecektir.

İzmit Belediyesi, 31 kilometrekarelik bir alanda yaşayan hemşehrilerine hizmet verebilmenin heyecan ve onurunu duyarak, çalışmalarını bilinçli bir şekilde sürdürmektedir.

Sağlık Hizmetleri

İzmit Devlet Hastanesi ve Sağlık Koleji...

SAĞLIK HİZMETLERİ GELİŞMİŞTİR

Yurdumuzun diğer illerine göre Kocaeli, sağlık hizmetleri açısından ileri sayılabilir. Endüstri kurumlarında çalışan tüm işçiler ve aileleri sigortadan yararlanmaktadırlar. Toplam 906 yatak kapasiteli sağlık kuruluşlarına sahip Kocaeli'de 520 doktor görev yapmaktadır. Yalnızca ambülans açısından yetersiz olan Kocaeli merkezinde Sosyal Sigortalar, Devlet ve özel hastaneleri bulunmaktadır. Bunun dışında İzmit ve Gölcük'te birer askerî hastane, Kandıra'da bir devlet hastanesi ile ilçelerinde doğum evleri, sağlık merkezleri, Ana Çocuk ve Sağlığı, Deri ve Tenasül Hastalıkları ile Verem Savaş Dispanserleri bulunmaktadır.

Kocaeli'de toplam doktorların 156'sı serbest olarak çalışmakta, ayrıca 254 hemşire, 212 ebe ve 79 sağlık memuru görev yapmaktadır. İl'de 141 eczane vardır.

Protokol

Vali	M. Hikmet Gülsen
Belediye Başkanı:	Cemal Uzunkol
Vali yardımcısı	Semih Rıfat Arıkan
Vali yardımcısı	Hami Kırımcı
Emniyet Müdürü	Fahrettin Sökmener
Cumhuriyet Savcısı	Muhittin Özdemiroğlu
Defterdar	Recai Akbaş
Müftü	Mehmet Kuzu
Millî Eğitim Müdürü	Ali Güleç
Sağlık Müdürü	Dr. Kaya Sağlam
Tekel Başmüdür Yardımcısı	Çetin Dumancıoğlu
Turizm Bölge Müdürü	Makbule Orhan

Vergi Rekortmenleri

Nihat Coşkun	26.904.197
Hüsnü Efe	26.606.850
Abdülkadir Değerli	20.974.742
Ertuğrul Tetik	17.589.574
Hüseyin Tetik	17.586.948

ÖNEMLİ KİŞİLER

NİHAT ERİM: - (1912 - 1980) Profesör, başbakan. Kandıra'da dünyaya geldi. İstanbul Hukuk Fakültesi'nden sonra Paris'te hukuk doktoru oldu, doçent ve profesör, Dışişleri Bakanlığı'nda hukuk müşaviri, VII. ve VIII . dönemlerde CHP milletvekili, Bayındırlık ve Devlet Bakanlığı, Başbakan Yardımcılığı yaptı. 27 Mayıs 1960 sonrasında partisinden istifa ederek Kontenjan üyesi olarak senatör ve 12 Mart hükümetlerinin başbakanlığı görevini yaptı. 1980'de teröristler tarafından vurularak öldürüldü.

TURAN GÜNEŞ: - (1921 - 1982) Profesör, Dışişleri bakanı, başbakan yardımcısı, Kandıra'da dünyaya geldi, Hukuk Fakültesi'nden sonra Paris'te hukuk doktoru oldu, doçentken DP'den milletvekili seçildi, 1955'de DP içindeki isbat hakkı taraftarlarıyla birlikte partisinden ayrılarak Hürriyet Partisi'ni kurdu, bu partinin CHP'ye katılması sırasında CHP'de genel sekreter yardımcısı oldu. Kurucu Meclis üyesi ve Anayasa Komisyonu sözcülüğü yaptı. SBF'de profesörken yeniden milletvekili seçildi, Dışişleri Bakanlığı ve Başbakan Yardımcılığı yaptı.

İLÇELERİNİ TANIYALIM

Merkez ilçe...

İZMİT (MERKEZ)

İzmit, Bitanya Kralı I. Nikomed tarafından M.Ö. 262 yılında kurulmuştur. Selçuklular zamanında başkent İznik'e bağlanmış, 19. yüzyılın başında Bursa eyaleti sınırları içinde kalmıştır. Bir ara İstanbul'a bağlanan İzmit, daha sonra bağımsız sancak olmuştur.

İzmit, İzmit Körfezi'nin bitim yeri yakınında körfezin kıyısı ile kuzeyden yükselen yamaçlarda yeralır. İzmit körfezi nedeniyle, bir liman kenti olarak görülmektedir.

GEBZE

İzmit'e bağlı ilçelerin en büyüğüdür. Bir sanayi bölgesi olduğu için nüfus yoğunluğu fazladır.

Gebze zengin bir tarihî geçmişe sahiptir. Tarih boyunca önemli olaylara sahne olan Gebze'de Kartaca Kumandanı Anibal ile ilk Türk arkeoloğu ressam Osman Bey'in mezarı bulunmaktadır.

KANDIRA

İzmit'in 48 kilometre kuzeyinde yeralır. Kocaeli'nin en geniş ilçelerinden biridir. Ancak, nüfus yoğunluğu düşüktür.

İlçenin başlıca geçim kaynakları tarım ve hayvancılıktır. Tahıl üretimi, keten ve ayçiçeği yetiştirmek belli başlı tarımsal faaliyetlerdir.

Kandıra, kendine özgü el işlemeleri ile ünlüdür. Yaz aylarında Kefken ve Kerpe plajları ideal dinlenme yerleridir.

GÖLCÜK

İzmit Körfezi'nin güney kıyılarında denizle dağ arasında kalan orman ve denizin düğümlendiği bir noktada kurulmuştur.

Gölcük'te nüfus yoğunluğu çok fazladır. İlçeye bağlı köylerde elma ve kiraz bahçelerine rastlanmaktadır.

Gölcük, bugün Gölcük Tersanesi ile büyüyüp gelişmiştir. İlk olarak 1924 yılında Birinci Dünya Savaşı'ndan yaralı olarak çıkan Yavuz zırhlısını tamir etmek için bir havuz yapılmıştır. 1926 yılında yapılan ilâvelerle büyümeye başlayan tersane, 1928'de Haliç tersanesinden bazı tezgâhların getirilmesi ile gelişme yönünde önemli bir adım atmıştır.

KARAMÜRSEL

İzmit Körfezi'nin güney kıyısında düz bir arazide Fenikeliler tarafından kurulmuştur. İlçeye daha sonra Romalılar ve Osmanlılar, egemen olmuştur. İlçenin adı, Osmanlı kumandanlarından Kara Mürsel Bey'den gelmektedir. İlçeye bağlı köylerde zeytin üretimi ve meyvecilik yapılmaktadır. Kıyı şeridinde yeralan gazinoları ile Karamürsel, yaz aylarında şirin bir turizm yöresi olmaktadır.

sanmal

SANAYİ MALZEMELERİ İMALAT TİC. ve YATIRIM A.Ş.

"Boruda iddialıyız"

ÇELİK ÇEKME BORULARI

- MKE mamülü alaşımlı-alaşımsız dikişsiz borular
- İthal malı dikişsiz borular
- Av tüfeği ve fırın boruları
- TIR Aks boruları
- Kalın etli ağır hizmet boruları

DİKİŞLİ BORULAR

- "Mannesmann-Sümerbank" galvanizli-siyah su, gaz ve kazan boruları
- Hassas kalibreli borular
- Sanayi boruları ve profiller
- Her cins özel amaçlı borular

Körfez Reklam IZMIT

Ayrıca tüm Makina Kimya Endüstrisi Kurumu Mamülleri

Merkez: Demiryolu Cad. Petan İşhanı Kat: 3 Fabrika: Eski Gölcük yolu üzeri Başiskele Tel: 18595-12337 Telex: 33216 snml.tr.

TÜRKİYE GARANTİ BANKASI Şuna

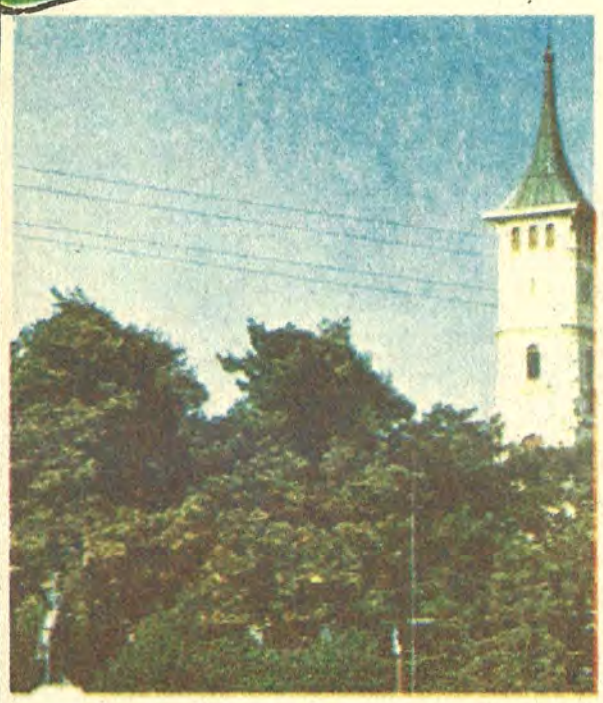

İzmit Saat kulesi...

KOCAELİ yöresinin tarihinin Frigyalılara kadar uzandığı bilinir. Milâttan Önce VIII. yüzyılda Megaralı Grekler bu yöreye gelerek İzmit Körfezi'nin ucuna yerleşmişlerdir. Burada kurdukları kente de başlarında bulunan Astakos'un adını vermişlerdir. Burada kurulan kent, Milâttan Önce III. yüzyılda Balkanlar üzerinden gelen Trakların hükümdarı Lysimachos tarafından ele geçirilmiş ve baştan sona tahrip edilmiştir. Bundan sonra Persler gelip buraya yerleşmişlerdir. Milâttan Önce IV. yüzyılda Büyük İskender bu yöreyi Perslerin elinden alarak Makedonya İmparatorluğu sınırları içine katmıştır. Büyük İskender'in ölümünden sonra o görkemli ülkesi parçalanırken bu topraklar Bitinya Krallığı'na kalmıştır. Bitinya Kralı I. Nikomed, 262 yılında bugünkü İzmit şehrinin bulunduğu alanda ilk kenti kurmuş ve buraya kendi adını vermiştir.

Büyük Kartaca hükümdarı ve kumandanı Annibal, Romalılar karşısında uğradığı ağır yenilgiden sonra buraya gelerek Bitinya Kralı'na sığınmış ve burada hayata gözlerini yummuştur. Bu topraklar zaman zaman Bergamalıların hücumlarına maruz kalmıştır. Milâttan Önce II. yüzyılın son yarısında Roma İmparatorluğu'na tâbi olan Bitinya Krallığı Milâttan Önce 258 yılında tamamen Romalılara geçmiştir. Milâttan Sonra 258 yılında Got'lar, 284 yılında da Persler bölgeyi elegeçirmişler, buradaki kenti yakıp yıkmışlardır.

Roma İmparatoru Diocletianus İzmit'i imparatorluk başkenti yapmayı düşünmüş ancak ömrü bu arzusunu gerçekleştirmeye yetmemiştir. Büyük Konstantin, Roma İmparatorluğu'nun başkentini İstanbul'a naklettikten sonra İzmit'e de büyük önem ve değer vermiştir. Nitekim Büyük Konstantin burada ölmüştür. 395 yılında Roma İmparatorluğu'nun parçalanıp ikiye ayrılmasından sonra bu topraklar da Anadolu'nun büyük bir bölümü gibi Bizans'ın payına düşmüştür.

VI. yüzyılda Bizans İmparatoru Justinianus bu kenti giriştiği büyük imar hareketleriyle ihya etmiştir. VII. yüzyılda Müslüman Araplar İstanbul'a akınları sırasında yolları üzerinde bulunan bu toprakları da ele geçirmişler ancak burada fazla tutunamamışlardır. 1071 Malazgirt Zaferi'nden sonra Anadolu fatihi Kutalmışoğlu Süleyman Şah'ın orduları bu bölgeye kadar uzanıp buraları elegeçirmişlerdir. İlk Türk devleti bu yörede kurulmuş, İznik kenti de bu devletin başkenti olmuştur. 1097 yılındaki Haçlı seferi sırasında İznik'in Haçlılar tarafından alınması üzerine Türk devletinin başkenti Konya'ya nakledilm arada İzmit yöresi de tekrar Bizanslıların eline g . 1204 yılında İstanbul'u elegeçiren Lâtinler bu kadar gelmişler ve İzmit'i de almışlardır. İznik'e ...en Bizanslılar 1207 yılında burasını Lâtinlerden kurtarmışlardır.

Bölge ancak Osmanlı Türklerinin fethi ile kesin şekilde Türk egemenliği altına girmiştir. 1331 yılında Orhan Gazi İzmit şehrini kuşatmışsa da Bizans İmparatoru'nun büyük bir kuvvetle yardıma koşması karşısında muhasarayı kaldırmak zorunda kalmıştır. 1337 yılında tekrar buraya gelen Orhan Gazi İzmit'i fethetmiş ve burasını bir sancak beyliği olarak büyük oğlu, müstakbil Rumeli fatihi Şehzade Gazi Süleyman Paşa'ya bırakmıştır. Bundan sonra Türk kumandanı Akça Koca İzmit'in tüm çevresini ele geçirip Osmanlı devletinin sınırları içine katmıştır. Ve onun fütuhatıyla Osmanlı devleti ilk defa Karadeniz kıyılarına inmiştir. Türkoğlu'nun Karadeniz kıyılarında elegeçirdiği ilk topraklar bugün bu büyük kumandanın adıyla (Akçakoca) anılırken ilin bulunduğu topraklar da yine onun adına izafeten "Kocaeli" olarak tanımlanmıştır.

28 Temmuz 1402'deki Ankara Meydan Savaşı'nda Yıldırım Beyazit'in ordularını yenen Timur'un askerleri İzmit'e kadar gelmişler ve kenti ele geçirmişlerdir. Daha sonra Osmanlı şehzadeleri arasındaki saltanat kavgalarından yararlanan Bizanslılar çok kısa bir zaman için İzmit kentini ele geçirmişlerse de 1419'da Gazi Timurtaş oğlu Umur Bey, Hereke, Gebze, Pendik ve Kartal gibi kasabaları ile beraber İzmit'i de geri almıştır.

1481 yılında Fatih Sultan Mehmet büyük bir ordu ile İtalya üzerine sefere çıkarken yolda birden hastalanmış ve bu topraklarda (Gebze) hayata gözlerini yummuştu. Böylece bu topraklar Annibal, Büyük Konstantin ve Fatih Sultan Mehmet gibi tarihin üç büyük hükümdar ve kumandanlarının ruhlarını teslim ettikleri yer olmuştur.

Osmanlı devrinde İzmit, bir sancak merkezi olmuş; bu sancak önce Anadolu, sonra da Kaptanpaşa eyaletlerine bağlanmıştır. Tanzimattan sonra hiçbir eyalete bağlı olmaksızın doğruca Dahiliye Nezareti'ne bağlı bir sancak merkezi halini almıştır. İzmit Osmanlı döneminde önemli bir ticaret yolunun konaklama merkezi hüviyetini taşımıştır. Bu arada İzmit Körfezi'nde de ilk Osmanlı tersanesi yapılmıştı.

İzmit ve çevresi tarihinin çeşitli dönemlerine ait zengin izlere sahiptir. Kocaeli ilimizin merkezi İzmit'te bulunan önemli tarihî eserler şunlardır:

AV KÖŞKÜ: Sultan Abdülaziz tarafından yaptırılan barok stilindeki Av Köşkü, iki katlı olup cephesi tamamen mermerle kaplıdır. Kocaeli Vilayet Konağı olarak kullanılmaktadır.

NYMPHAİON: Su Perileri adına inşa olunan bu kutsal çeşme Milâttan Sonra II. yüzyıldan kalmadır. Güzel yapısıyla dikkati çekmektedir.

ORHAN CAMİİ: İçkale'nin ortasında, 1355 yılında Şehzade Süleyman Paşa tarafından yaptırılmış olup Sultan Abdülmecid devrinde esaslı bir tamir görmüştür. Kare plan üzerine bina olunan caminin çatısı ahşaptır.

PERTEVPAŞA KÜLLİYESİ: Mimar Sinan'ın eseridir. Külliye, cami, hamam, medrese, kervansaray, imaret ve çeşmeden ibarettir. Caminin tek kubbesi olup çevresinde 24 pencere bulunmaktadır. Mihrap ve minberi Türk mermer işçiliğinin şaheserleri arasındadır.

SU KEMERLERİ: Kentin doğusuda harabe halinde bulunan su kemerleri Bizans zamanından kalmadır. Harabeleri dahi heybeti hakkında bir fikir verebilmektedir.

ŞEHİR SURLARI: Hellenistik devirden kalma olup Bizans ve Osmanlı çağlarında ciddî biçimde onarılmıştır. Kalıntıları günümüze kadar ulaşmıştır.

TERSANE: İlk Osmanlı tersanesi olması bakımından önem ve değer taşımaktadır. 1530 yılında inşa edilmiştir. Mimarî bakımdan fazlaca bir değeri bulunmamasına rağmen tarihî bakımdan önem taşır.

YUKARIPAZAR HAMAMI: Sultan Osman devrinde yapılmış olup harap bir durumdadır. Güzel mimarisi ile dikkati çekmektedir.

İzmit çevresindeki tarih zenginlileri ise şunlardır:

ESKİHİSAR'DA: Denize hâkim bir noktada yükselen tarihî kalesinden ötürü bu adla anılan yörenin tarihî adı Lybissa'dır. Kale Bizans devrinden kalmadır. Kartacalı Annibal'in mezarı buradadır.

GEBZE'DE: Kasabanın en güzel eseri Mimar Sinan'ın yapısı olan Çoban Mustafa Paşa Camii'dir. Bu caminin biraz ilerisinde, yine aynı büyük mimarın eseri bulunan türbede caminin banisi yatmaktadır.

HEREKE KÖŞKÜ: İstanbul'u ziyaret eden Alman İmparatoru II. Wilhelm'in Yıldız Sarayı'nda görüp hayran kaldığı ipek halının dokunduğu yeri görmeyi arzulaması karşısında II. Sultan Abdülhamid tarafından Hereke'de bir gün içinde inşa ettirdiği vedev bir yekpare halı ile süslettiği köşk yakın tarihin yadigarıdır. Pek güzel bir görünüşü vardır.

KARAMÜRSEL: İlk Osmanlı Amiralı olarak tanınan Karamürsel Paşa'nın mütevazi mezarı bugün adıyla anılan kasabadadır.

İZMİT- Kocaeli	14551 — 14960
Gebze	1871 — 1221 — 1860
Gölcük	2501
Tütünçiftlik	1380 — 1390

Yurt içi ve yurt dışı bankacılık işlemlerinizde Türkiye Garanti Bankası

Menka

YAPI ve ELEKTRİK MALZEMELERİ İTHALAT-İHRACAT DAHİLİ TİCARET

Adres:
Tepecik Mah. Mektep Sok. No. 8
Tel: 15582-15725 İZMİT

Körfez Reklam Tel: 15175 İZMİT

KARADENİZ OYUNLARI FOLKLORUNU ETKİLER

KOCAELİ'nin İstanbul-Ankara gibi iki büyük kent arasında ve oldukça işlek bir yolun üzerinde bulunması ağır sanayi merkezi oluşu, yörenin hızlı bir şekilde gelişmesine neden olmuştur. Bu gelişim, bu sanayileşme, Kocaeli köylüsüne belirgin bir mutluluk getirmiştir.

Fabrikada çalışanlar köylerine döndüklerinde, daima şehir hayatının bir bölümünün taşıyıcıları olmuşlardır. Bu yaşayış biçimi, ister istemez manevî değerlerin kaybına neden olmuştur.

Kocaeli yöresinde "Karamürsel" ve "Kandıra"bu hızlı değişimden en az etkilenen yerleşim merkezleri durumundadırlar.

Yörede kendine özgü yaygın bir oyun biçimi belirlenememiştir. İç ve dış göçler Kocaeli'de değişik tür oyunların toplanmasına neden olmuştur. Yörede, şimdilerde en yaygın oyun türünün Karadeniz bölgesi oyunları olduğu bilinmektedir. Yörede "Kasap" oyunundan da söz edilmektedir. Ancak bu oyunun "Balıkesir, Edirne, Burdur ve Bolu" yörelerinde oynanan kasap oyunlarından farklı bir yanı olmadığı dikkate alınarak, bu oyunun da yöreye özgü bir oyun olmadığı sonucuna varılmaktadır. Kocaeli'nde ve özellikle Kandıra'da geleneksel bir oyun şekli "Çiftetelli"nin de ağırlığı sözkonusudur.

Düzce'ye yakın yörelerde kaşık oyunları ve havalarına rastlanır. Çerkes köylerinde ise Kafkas yöresi oyunları hâkimdir.

EVLENME

Evlenme konusunda gelenek ve göreneklerin Kocaeli yöresinde daha çağdaş bir şekilde sonuçlandığı izlenimleri ağır basmaktadır. Gerek kentte, gerekse kırsal kesimlerde kız isteme çoğunlukla iki gencin birbirlerini tanımaları ve anlaşmaları üzerinde başlamaktadır. Çevre halkı bu yöndeki inancını; "İstenmeyen aş, ya diş ağrıtır ya baş" diyerek tanımlamaya çalışmaktadır.

Kız istenir, anlaşma sağlanırsa, iki taraf çehiz hazırlıklarına girişirler. Yörede düğün, özellikle erkeklerin uzun süren bir eğlencesi biçimindedir. Kadınlar gündüzleri kendi aralarında bir evde eğlenirler.

Üç gün süren düğün eğlencelerinin birinci gününde, yörenin kızları en güzel giysilerini giyerek gelin evine kınaya giderler. Gelin herkesin görebileceği yüksek bir yere oturtturulur. Gençler etrafına dizilir. Kızlar hem darbuka çalar, hem mani okurlar. Nişanlası gurbette olan, yakında evlenecek olanlarla, kısmeti belli olmayan kızlar için ayrı ayrı maniler bulunup, bu kına gecesinde okunur.

Gençlerin oyunları bitince, bu kez erkek evinin yakınları oyun oynamaya başlarlar. Daha sonra da gelin oynatılır. Gelinin oynaması kına gecesinin neşesini doruk noktasına ulaştırır. Gelin oynarken özel dörtlükler sıralanır:

"Geline bak geline
Mendil almış eline
Gelsin baksın kaynana
Para serpsin eline."

Kaynana oynayan gelinin başına para döker. Bu bir nevî nazarlık, bolluk ve bereket düşüncesi ile yapılır. Anadolu'nun her yerinde olduğu gibi, Kocaeli'nde de bazı maniler söyleyerek gelini ağlatmaya çalışırlar.

"Karalı karalı kalkan bulutlar
Babanın evinin taşına benzer
Sıralı sıralı yağan yağmurlar
Ananın gözünün yaşına benzer."

Düğün eğlencelerinin ikinci gününde geline alınan çehiz, damat tarafından gelin evine getirilir. Bu sırada damat tarafına alınan armağanlar da bir tepsi içinde damat evine, kız evinden yollanır. Bu ikinci günde "at" seçimi yapılır. En güzel ata damat bindirilir. Damat bir ata, sağdıçı bir ata biner. Atlara çevreler bağlanır, çengilerle akşam düğün evine gidilir. At seçimi ve görünümü oldukça renkli bir şekilde sürüp gider.

İkinci gecenin eğlencesi daha bir başkadır. Gençler oynar. Paralı çengiler konukları eğlendirir. Vakit ilerleyince düğün evine gelenler için bir "Hoş geldin" töreni başlar: Bir tepsi içinde 10-15 mum yakıp dikilir. Tepsi ortaya konur. Sonra tepsi başına bir çığırtkan gelir; geline akrabaları tarafından verilen armağanları duyurur. Örneğin: Anne bir yüzük armağan etmişse; "Hoş geldi, safa geldi, annesinin bir elmas yüzüğü var" diye teşhir edilir. Kaynana da gelinin yanına gelir avcunun içine bir armağan bırakır. Düğüne gelenler bu armağanı çok merak ederler. Gelin avucunu açar ve çığırtkan onu da gelenlere duyurur ve herkesin merakı giderilir.Bu törenin geline verilecek armağanları büyütmek için yapıldığı söylenmektedir.

Bu tören bitiminde ortada yanan mumları genç kızlar ellerine alır gelinle birlikte komşu komşu dolaşırken, maniler söyleyerek düğün ziyareti yaparlar:

"Heyemola biz geliyoruz
Heyemola, heyemola
Bizim tayfa aslan marka
Heyemola, heyemola
Kızın evi ışıl ışıl
Oğlan evi mışıl mışıl
Oğlan evi mışıl mışıl
Heyemola, heyemola."

Düğünün üçüncü günü eşyalar kız evinden alınır damadın evine taşınır. Bu kez masalar damat evinde kurulur: İki koltuk getirilir. Damatla sağdıçı yan yana oturturlar. Traş töreni başlar. Damadın etrafında arkadaşları ve köyün gençleri bulunur. Bir tarafta çengiler oynamaktadır. Gençler zaman zaman Kocaeli yöresinde çokça oynanan "Kasap" oyununu oynarlar. Akşam gelinin evine gidilir. Gelin alınır, ata bindirilip etrafına para saçılır, eve getirilir...

KURBAN KESME GELENEĞİ

Muzaffer Uyguner"in "Türk Folklor Araştırmaları" dergisinde yazdığı "Kandıra Folkloru" adlı yazısında Kurban Bayramları ile ilgili olarak şöyle demektedir:

"Bayram sabahı namaz kılındıktan sonra kurban kesme töreni yapılır. Kurban kimin için kesiliyorsa, o kimsenin iki rekât namaz kılması gerektir. Dua edilerek kesilir.

Hayvanın sağ budu ev için ayrılır. Ev sahibi isterse kurban etinin yarısını evde alıkoyar, diğer yarısını fakir fukaraya dağıtır. Adına kurban kesilen kişi kurban etinden bir parça yemeden o sabah ağzına hiç bir şey koyamaz. Sigara içmesi bile caiz değildir. Buna kurban orucu denilmektedir."

BATIL İNANÇLAR

Muzaffer Uyguner, "İnançlar" yazısında ise şöyle demektedir:

"Kandıra yöresinde baş başa vuruşan 2 kişiden birinin kel olacağına inanılır. Bundan korunmak için ikinci defa başlarını birbirlerine vurmaları gerekmektedir. Cuma günü baş ağrısından söz edilmez. Zira her cuma baş ağrısı gelir. Başında vakitsiz ak bulunanın mutluluğa erişeceğine inanılır. Kaşı düzgün olan zekidir. Kaşı kaşınan tanıdık birine rastlar. Yeşil gözler insafsızdır. Gözleri büyük olanlar temahkârdır. Göz kapaklarının inceliği zekâ işaretidir. Sag göz seğirince; sevinç, sol göz seğirince, kederli haber alınır. Her ikisi de seğirirse, kavga edileceğine inanılır. Kulağı küçük olan kimsenin karısı güzel olur. Sol kulak çınlarsa, aleyhine, sağ kulak çınlarsa lehinde konuşulmaktadır. Burnu büyük olan kibirli ve nankör olur. Dirseğinden öpülen kimse hacca gider. Sağ avuç kaşınırsa para, sol avuç kaşınırsa para verilir. Eli soğuk olanın kalbi sıcaktır. Pazar günü tırnak kesene armağan gelir. Gece tırnak kesenin ömrü kısalır. Kesilen tırnaklar sokağa atılmaz. Bunlara basanlar büyülenir. Ayağının altı kaşınırsa yola gider. Ayakları üzerinden atlanan kimsenin boyu kısa kalır. Düztabanlar uğursuz sayılır.

HALK HEKİMLİĞİ

"Kandıra'da tedavi usulleri ve çareleri "yazısında Muzaffer Uyguner şöyle demektedir."

"Baş ağrısı: Alına, sirkeye batırılmış bir bez konur. İdrar zorluğu için ayrık kökü, mısır püskülü, kiraz çöpü, bakla çiçeği, maydanoz kaynatılarak hastaya içirilir. Karın ağrısı için: Papatya kaynatılarak hafif şeker ve limonlu bir şekilde ılık olarak verilir. Ayrıca karın üzerine kızdırılmış bir tuğla konur. Şiddetli öksüren kimsenin sırtına bal sürülerek üzerine karabiber ekilir. Ihlamur, ayva yaprağı, ebegömeci kaynatılarak içirilir. Kabakulak için; Ateş görmemiş bal, mavi bir kâğıda sürülerek boğaza bağlanır. Bağırsakta büyüyen şeritleri düşürmek için kabak çekirdeği yenir veya nohut suyu içilir. Bunlar aç karnına olmalıdır. Akrep veya arı sokması: Bu hayvanlar ezilerek sokulan yer üzerine konur. Sokulan yerin üstüne kalaycı çamuru veya yoğurt sürülür. Sirkeye batırılmış bez de teskin eder."

BİLMECELER

Muzaffer Uyguner'in derlediği "Kandıra Bilmeceleri"nden bir kısmı şöyledir:

—Etten kantar, altın tartar (KULAK)

Çat çatan ağacı, Çat patan ağacı, kırmızı lâle kılaptan ağacı (GERGEF)

MANİLER

"Zeytin yaprağını dökmez
Muhabbet candan gitmez
Bu gözler senden gayri
Başkasını görmez."

"Altın tabakta vişne
Gel yarim aşka düşme
Bu aşkın sonu yoktur
Nafile dile düşme."

"Bahçede kiraz dalı
Altında yeşil halı
Ya Muhammet, ya Ali
Kavustur iki yari"

TÜRKÜ

Yöreye özgü değişik türküler vardır. Türk Halk Müziği ve oyunları dergisinde yayınlanan "Üç Güzel Oturmuş" adlı türkü, Kocaeli-Kandıra'nın sevilen türküleri arasında yer alır:

"Üç güzel oturmuş of...
Gergefin işler aman aman
Gergefin üstüne a yârim
Dökülür yaşlar
Herkes sevdiğine of...
Çevre bağışlar aman aman
Galmadı sabrı kararım
Hergün ağlarım
Ağlarım da ay efendim
Bir de söylerim."

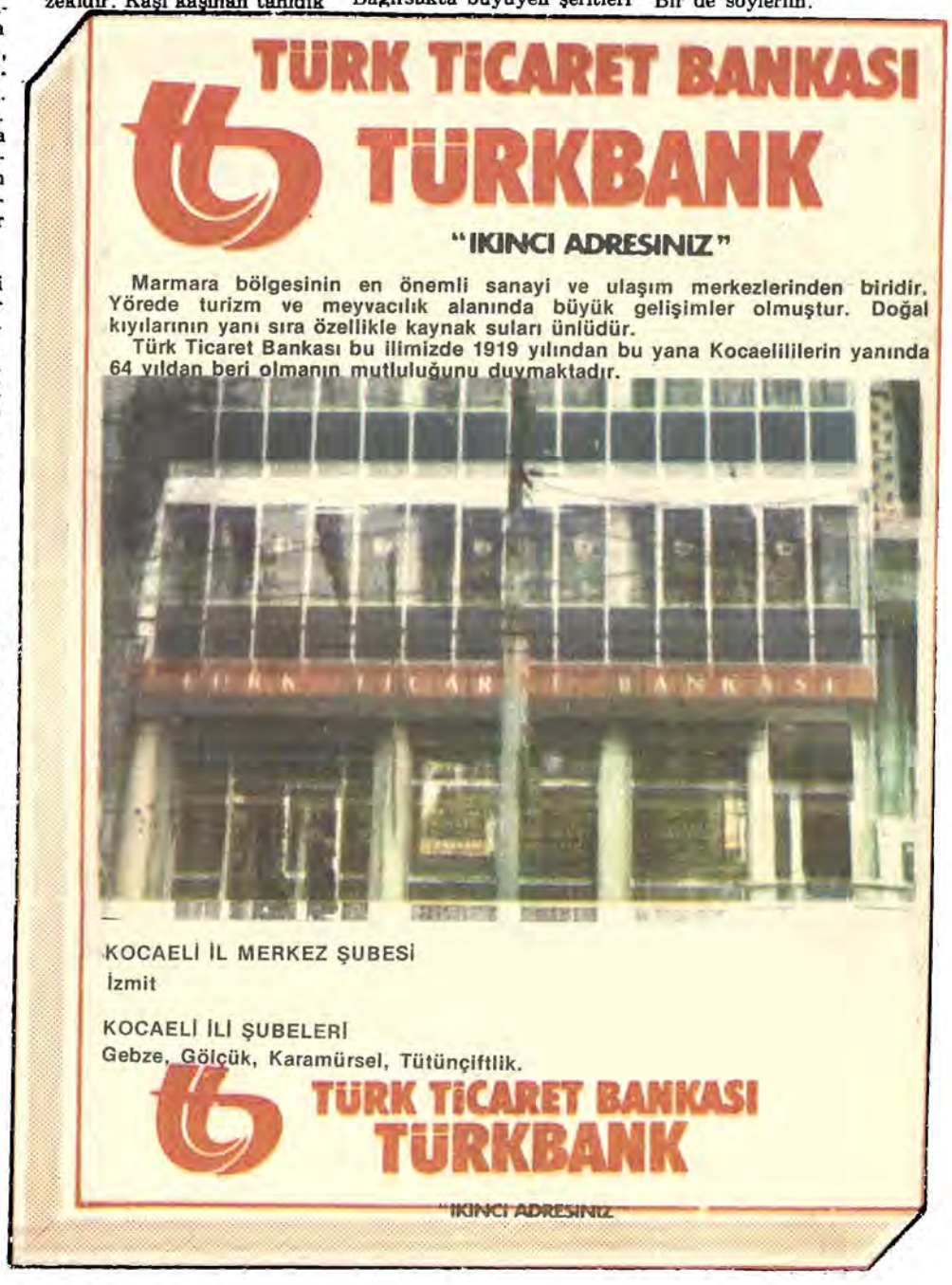

EĞİTİM

MESLEK OKULLARINA ÖNEM VERİLMEKTEDİR...

Cumhuriyet döneminde hızlı bir tırmanış gösteren Kocaeli'nin eğitim durumu şöyle olmuştur:

Yıl	1954-55	1981-82
Okul Sayısı	162	5800
Öğretmen Sayısı	550	19.106
Öğrenci Sayısı	388	80.481

Bu tabloda yer almayan ayrıca bir meslek okulu, bir özel ortaokul, bir SEKA Çırak Okulu, bir de Sağlık Koleji vardır.

Kocaeli Millî Eğitimi'nin en etkin bölümü halk eğitim kesimidir.

1981-82 öğretim yıllarında Halk Eğitimi Başkanlığı'nın çabasıyla yürütülen okuma-yazma seferberliği geriş çapta ilgi görmüştür.

İzmit Yetiştirme Yurdu da Türkiye genelinde en önde gelen yurtlardan birisidir. Kurulduğu günden bu yana kimsesiz çocuklara meslek ve diploma kazandırarak, çeşitli iş alanlarına yerleşmelerini sağlamıştır. Burada sadece erkek çocukların bakımı gerçekleştirilmektedir.

Kocaeli'nde toplam on kütüphane, ayrıca köy odalar kitaplıkları vardır. Toplam kitap sayısı 30.000'i aşmaktadır.

Kocaeli yurdumuzun ağır sanayi merkezidir. Burada özellikle sanayi kesiminin ihtiyacına yanıt verecek meslekî ve teknik öğretim kurumlarına ihtiyaç vardır.

Merkez ilçe İzmit'te birisi kız olmak üzere üç meslek okulu, ilçelerde de birer Endüstri Meslek Lisesi bulunmaktadır.

Gezilecek yerler

DARICA: Gebze'nin hemen yanıbaşındadır. İstanbul ve İzmit'ten tren ve oto yolu ile gidilebilir.

HEREKE: Halı, kumaş ve ipekli dokumaları meşhur olan Hereke'de kalınabilecek bir otel mevcut değildir. Hereke'nin üç kilometre batısında bulunan Tavşancıl'da ise dinlenme kampları plaj ve kampingler mevcuttur.

YARIMCA: Kiraz cenneti olan Yarımca tam bir tatil yeridir. Denize tabii plaj ve belediye plajında girilebilir. İzmit'e 18, İstanbul'a 72 km. uzaklıktadır. Turistler her türlü ihtiyaçlarını kolaylıkla karşılayabilirler.

DEĞİRMENDERE: Körfezin incisidir. Fındığı ile meşhur olan bu kasaba, hem plaj, hem de mesire yeri olarak ün yapmaktadır. Sahili boydan boya tabiî plaj olup dinlenme parkları, sahil gazino ve lokantalar mevcuttur. Değirmendere'ye İzmit'ten vapur ve minibüsle gidilebilir.

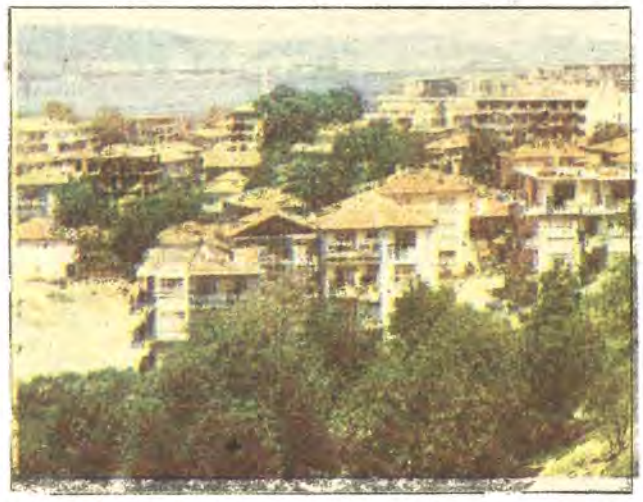

EREĞLİ: Değirmendere'den sonra aynı yakanın tabiî plajları bulunan ikinci tatil yeridir. Deniz sığ ve alabildiğine kumdur. Kampinglerde kalınabilir. Deniz ve karayolu ile gidilir.

KARAMÜRSEL: Körfezin en nefis tatil yerlerinden biridir. Yalova'ya 32 km. uzaklıktadır. Tam bir istirahat yeridir. Belediyenin plaj ve kamp tesisleri mevcuttur. Karamürsel'e İzmit'ten vapur, minibüs ile Yalova'dan karayolu ile gidilebilir. Ayrıca Karamürsel ile Gölcük arasındaki körfezde Halıdere ile Ulaşlı tabiî plajları da yer alır.

EKONOMİ

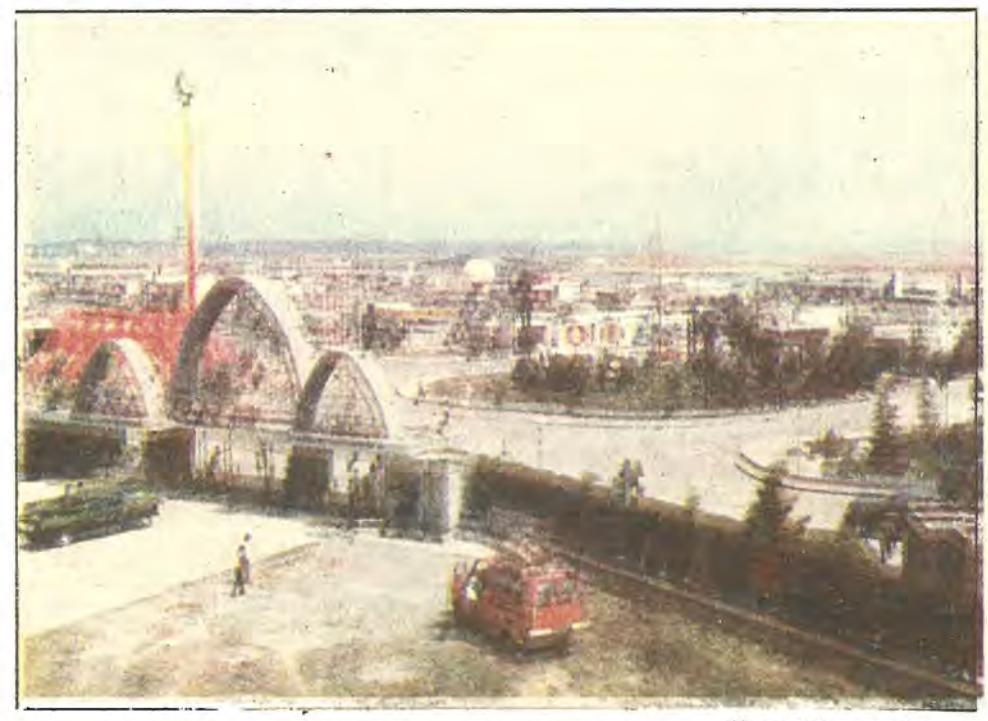

Kocaeli Sanayi Fuarı...

TÜRKİYE'NİN ENDÜSTRİ MERKEZLERİNDEN BİRİ...

ÇOK yakın bir geçmişe kadar, her türlü teknik ve ekonomik gelişmelerden uzak Kocaeli bugün, Türkiye'nin en önemli ve ilgi çekici endüstri merkezlerinden biri olmuştur.

Avrupa ile Anadolu'yu ve dolayısıyla Asya'yı birbirine bağlayan yol üzerinde oluşu, Kocaeli'nin önemi konusunda en belirgin özelliklerindendir. Nitekim son yıllarda yatırımlar daha çok Çayırova, Darıca, Gebze, Yarımca, Tütünçiftlik, Derince, İzmit, Köseköy gibi yol kenarında toplanmaktadır.

1963 yılında Kocaeli'de yalnız Hereke Dokuma Fabrikası vardı. 1950 yılında endüstrileşme yönünde bir canlılık başladı. Bu hız 1960 yılından itibaren daha da artarak on yıl gibi bir zamanda 127 çeşitli fabrika kuruldu. 1970 yılında Doğu Marmara'daki endüstri kuruluşlarının % 34 olacağı ve Doğu Marmara'daki imalât gücünün 1/3'ünün Kocaeli'de olacağı tahmin edilmektedir.

FABRİKALAR

Hereke Mensucat Fabrikası, Çiftçi Ağaç Sanayii Atölye, SEKA Fabrikası, Bulut İmalâthanesi, D. Malzeme Ofisi Atölyesi, Temiz-İş Atölyesi, Godyear Fabrikası, Pirelli Fabrikası, Pimaş Fabrikası, Koruma Fabrikası, Gübre Fabrikası, Türk Henkel Fabrikası, Bayer Fabrikası, Çamtuğ Fabrikası, Şel Fabrikası, İpraş Fabrikası, İpragaz, Aygaz, Ocakgaz, Mutfak Gaz, Milan Gaz, Çamgaz, Gaz Âletleri Fabrikası, Çayırova Cam Fabrikası, İzocam Fabrikası, Etirnik Fabrikası, Aslan ve Eskihisar Çimento Fabrikası, Muzaffer Ünsal, Porselen ve Çini Fabrikası, Nuh Çimento

Mayteks
MARMARA GIDA SAN. İMALAT İHRACAT VE TİCARET A.Ş.

Salyangoz-Mantar-Kerevit imalat ve ihracatıyla yurdumuz ekonomisine 150 milyonluk döviz kazandırdığımız için mutluyuz

- MERKEZ: HürriyetCad. Levent İşhanı Kat: 5 No. 503 İZMİT Tel: 20407-12546-12208 PK. 310 Telex: 33176
- Fabrika: Salyangoz ve Su Ürünleri Fabrikası Kışla Cad. No: 1 Tel: 189 Kandıra-İZMİT

Körfez Reklam

TÜRKİYE VAKIFLAR BANKASI

KOCAELİ ve ÇEVRESİNDE DE HER TÜRLÜ BANKACILIK İŞLEMLERİYLE SAYIN HALKIMIZIN HİZMETİNDEDİR

«Güven Kapısı»

İSTANBUL MAHLE PİSTON

- TÜRKİYE MOTOR ve OTOMATİV ENDÜSTRİSİNE on yıldan beri hizmet veren İSTANBUL MAHLE PİSTON SANAYİ; Modern teknolojisiyle en üstün kaliteyi ve 130 u aşkın çeşitli tipte PİSTON ve PİSTON pimi üretimiyle yurt içi ve yurt dışı müşterilerinin emrinde olduğunu kıvançla duyurur

İstanbul: Tel: 46 02 33 — 46 02 34 Telex: 23486 Hale TR.
İzmit Tel: 12035 — 11512

Körfez Reklam

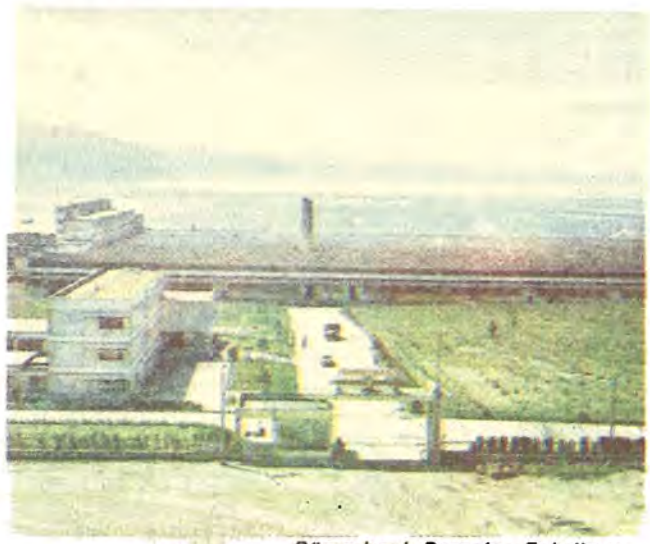

Sümerbank ***Porselen Fabrikası...***

Fab. (İnş. halinde), Hisar Çelik - DÖküm ve Mak. Fab. Var Demir Çekme Fabrikası, İlk Demir Çekme Fabrikası, Çelik Halat Fabrikası, Debak Fabrikası, Anadolu Döküm Sanayii, Çelik Sanayii, Mannesmann - Sümerbank Fab., Demirel Kolektif, Makine Takım Fabrikaları, Erdoğan Göksel Atölye, Şahin Atölye, Petrol Ofis Atölye (5 fabrika), Yılmaz Gönül Alan Atölyesi, Çavuşoğlu Atölyesi, Varil Fabrikası, Bivat Fabrikası, Kemal Yılmaz Pres Atölyesi, Mehmet Hamdi Yapıcı Atölyesi, Demiröz İmalathanesi, Çolakoğlu İmalâthanesi, Hatihoğlu Atölyesi, Metal Ticaret Atölyesi, Kroman Çelik Fabrikası, Doğu Galveniz Fabrikası, Altınbaşak Fabrikası, Cemil Çakar İmalâthanesi, Philips Fabrikası, Türk Kablo Fabrikası, Arçelik Fabrikası, Baştaş Fabrikası, AEG Eti Fabrikası, Chrysler Fabrikası, Türk Otomotiv Fabrikası, Mobil, Nişasta ve Glikoz Fabrikası, Susanbaş Değirmencilik, Süleyman Ege Fabrikası, Deniz Fabrikaları Gölcük, 2111 Gıda Sanayii, 2120 Dokuma Sanayii.

1981—82 yıllarında Kocaeli endüstri kesiminde ekonominin getirdiği zorunlu iniş - çıkışlar olmuştur.

Verilen istatistiklerden bazı yargılara varılabilir. Örneğin, 1980—81 yılında Kimya Sanayii'nde Kocaeli, Türkiye üretiminin 44.26'sını gerçekleştirmiştir.

Elektrik Makine Âlet ve Cihazları Sanayii'nde 1981 yılında Türkiye üretiminin yüzde 28.24'ünü gerçekleştirmiştir.

Çıkarılacak başka bir sonuçta temel mallar sayılan ara ve yatırım mallarının % 45.6'sını Kocaeli gerçekleştirir.

Kocaeli'deki kamu kuruluşlarının imalât sanayiinde önemli katkıları vardır.

1981'de kamu kuruluş kesiminde sadece 16 kuruluşta 15 bin 635 kişi istihdam edilmiştir. 1980'de firma sayısı 15'tir.

1980'de özel kesimde firma sayısı 380 iken 1981'de 290'a düşmüştür. Bu düşüşte Devlet İstatistik Enstitüsü'nün beş kişiden az işçi çalıştıran yerleri hesaba katmamasından ileri gelmiştir.

Sektör Kocaeli İmalât Sanayii yöreler itibarıyle kuruluşların dağılışı şöyledir:

YER	KÜÇÜK	ORTA	BÜYÜK	TOPLAM
İzmit	47	39	26	112
Çayırova	1	9	34	44
Gebze	13	23	10	46
Hereke	1	3	8	12
Diliskelesi	—	1	11	12
Yarımca—T.Çift.	7	6	8	21
Darıca	—	2	2	4
Derince	1	10	4	15
Karamürsel	—	1	3	4
Gölcük	5	1	1	7
Kandıra	3	1	1	5
Köseköy	—	9	15	24
TOPLAM:	78	105	113	306

SEKTÖRLER:	KOCAELİ ÜRETİMİNİN TÜRKİYE ÜRETİMİ İÇİNDEKİ PAYI (%)
Genellikle tüketim malı üreten sanayiler	0.86
Gıda-içki-tütün sanayi	0.33
Dokuma ve deri sanayii	2.83
Genellikle ara malı üreten sanayiler	32.94
Orman ürünleri ve mobilya sanayii	1.13
Kâğıt-kâğıt ürünleri ve basım sanayii	24.33
Kimya sanayii	44.26
Taş ve toprağa dayalı sanayii	8.67
Metal ana sanayii	23.87
Genellikle yatırım malı üreten sanayiler	12.68
Metal eşya sanayii	14.38
Makine sanayii	1.64
Elektrikli makine âlet ve cihazları sanayii	28.14
Taşıt araçları sanayii	11.10
TOPLAM:	14.58

İZMİT'İN ÜNLÜ PİŞMANİYESİ

İzmit denince pişmaniyeyi, pişmaniye denince İzmit'i anmamak mümkün mü?

Binlerce ailenin geçim kaynağı olan pişmaniye, bugün bir turistik değer olarak kabul edilmektedir. Kocaeli sınırları içinde, yol kenarlarında renk renk kutular içinde sergilenen çeşit çeşit pişmaniyelerin tüketimi günde iki tondur.

Pişmaniye ilk kez, 1818 yılında Agop adlı Ermeni bir helvacı ustası tarafından yapılmıştır. Daha sonraları Nusret Çınar tarafından geliştirilerek herkesin sevdiği bir tatlı olmuştur.

Pişmaniye şeker, un ve yağ karışımından elde edilmektedir. Ancak işçilik en önemli faktördür. Büyük tepsiler çevresine sıralanan 8-10 kişi, ateş üstündeki karışımı çekip süründerek pişmaniyeyi hazırlarlar.

Pişmaniye'nin ***hazırlanışı...***

KOCAELİ'DE GELİŞME

YILLAR İTİBARİYLE

	1977	1978	1979	1980	1981
Tüketim malı	0.66	0.89	0.72	0.77	0.85
Ara malı	21.13	23.48	21.44	28 44	32.95
Yatırım malı	11.79	11.40	8.86	11.06	12.68

MANNESMANN - SÜMERBANK

Boru Endüstrisi T.A.Ş.
İZMİT

"Yurtta ve Dünyada Boruya atılan imza "

P.K. 5 - İZMİT/KOCAELİ Telex: 33128
Tel: 11808-11626-11627-15706-10234

KALİBRE BORU A.Ş.

'hassas boruda tek isim'

Gelişmiş sanayi toplumlarında standart dışı, hassas ölçülü ve özel amaçlı borular kullanılır. Bu tür borular özel yöntemlerle işlenerek elde edilir. Kullanılan yöntemlerin en gelişmişi, soğuk çekme metodu ile içten ve dıştan ölçüye getirme (kalibrasyon) işlemidir. İşte KALİBRE BORU A.Ş Batı Almanya'da, Japonya'da olduğu gibi, özel soğuk çekme yöntemi (Cold Drawing Technology) ile hassas sanayi boruları (Presicion Tubes) üretmektedir.

KALİBRE BORU, hassas ölçü, iç ve dışyüzey temizliği, istenilen sertlik düzeyi, hassas salgı kontrolü, hassas kesim, DEMEKTİR, Kısaca KALİBRE Dünya normlarına uygun hassas sanayi borusu üretmektedir.

Üretimden Örnekler

- Kops (Masura Boruları)
- Rot
- Resistans
- Hidrolik ve pnömatik silindir
- Konveyör
- Hidrolik devre
- İç içe çalışan borular
- ve her türlü dikişli ve dikişsiz sanayi boruları

Kapasite: 2 000 000 metre/yıl

Tav Fırını

Soğuk Çekme

Hassas Doğrultma

Hassas kesim

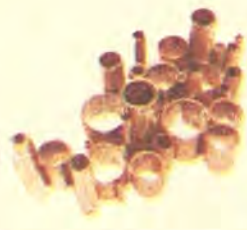

Mamüller

FABRİKA: İzmit — Ankara Yolu 10 Km. (Uzunçiftlik Petrol Ofisi Tesisleri yanı)
TELEFON: 15073 PK: 332 — İZMİT
TELEX: 33171 Bele TR.

Körfez Reklam

Olimpiyat şampiyonları güreşçilerimiz Gazanfer Bilge ve Hasan Gemici Kocaeli'nin Türk sporuna armağanıdır...

KOCAELİ'de spor 1909-1910 yıllarında futbolla başlamıştır. O tarihlerde İzmit'teki Fransız mektebi talebelerinden Ferit ve Süreyya Beyler'in öncülüğü ile bir futbol takımı kurulmuş ve talebelerin spor yapmalarına çalışılmıştır.

Bölgede resmî olarak spor teşkilâtı 1924 yılında, İDMAN CEMİYETLERİ İTTİFAKI adı altında kurulmuştur. Raşit Bey'in başkanlığını yaptığı bu kuruluşta, İzmit'ten, Kerim Oktay, Mehmet Yüce, Müfit Saner ile birlikte Adapazarı'ndan Vodinalı Hasan Bey ve Hurşit Konuk yönetim kurulu üyeliklerine getirilmiştir. 1927 yılında İzmit Sultanisi'nin açılması İZMİT SULTANİSİ FUTBOL TAKIMI kurularak faaliyete geçmiştir. Mektepler dışında İTTİHATSPOR kulübü vardı ki, İzmit'te Abdurrahman Bey'in öncülüğü ile kurulan ilk sivil spor kulübüdür. 1931 yılında çıkan bir anlaşmazlık üzerine dağılan bu kulubün yerine aynı yıl İdmanyurdu, 1932 yılında da Ak-Yeşil kulübleri kurularak futbolla beraber diğer spor dallarında faaliyet göstermişdir. 1938 yılında Beden Terbiyesi Kanunu'nun yürürlüğe girmesi ile bu iki güzide kulüb birleşerek profesyonel **Kocaelispor** kulubünün nüvesini teşkil eden İzmit Gençlik Kulübü kurulmuştur.

Kocaelisporlu futbolcular...

Yöre, çeşitli bölgeleri ile bir güreşçi, bir pehlivan kaynağı olmuştur öteden beri. Bu nedenle güreş, Kocaeli'nin en eski ve en yaygın sporu olarak görülür. Köylerde, köy düğünlerinde ve panayırlarda tutulan güreşler yörenin nesiller boyu sürüp giden bir geleneği olmuştur. Bu arada Kocaeli sınırları içinde Cumhuriyet'in ilânından sonra başlayan minder güreşi de karakucak ve yağlı güreşten yetişerek gelen pehlivanlarla kendini kısa zamanda göstermiştir. Olimpiyat şampiyonu Gazanfer Bilge ile Olimpiyat Şampiyonu Hasan Gemici bu bölgenin yetiştirdiği en ünlü minder güreşçileri arasındadırlar.

Modern sporlara geçişte de Kocaeli bölgesinin hızlı bir uyum sağladığı görülmektedir. Örneğin daha 1928 yılında Kocaeli bölgesi Türk Millî Bisiklet Takımı'na İzmitli Yunus Nüzhet (Unat) gibi bir elemanını vermiştir. İzmitli Sadettin (Yalın) da ayni dönemlerin diğer ünlü ve şampiyon bisikletçilerinden biridir.

1934 yılında Türk Millî Yüzme Takımı ilk kez kurulup millî temaslar yapmak üzere Rusya'ya giderken Ay-Yıldızlı takımda Kocaeli'nden bir yüzücü bulunmakta idi. Karamü.selli İhsan (Keskin).

Kocaelispor'un da il merkezi İzmit en önemli rolü oynamıştır. Bu bölgeden birçok ünlü sporcu yetişmiştir. Naci Özkaya, Ali Beratlıgil, Fahrettin Cansever, İsmet Vefalı, Kamil Kaya, Nurdan Özak, Yılmaz Tuncel, Fikri Kurt, Halil Ates, Zinnur Sarı Türk futboluna Kocaeli'nin armağanıdır. Bu arada ilk futbol faaliyeti de İzmit'te doğmuş ve ilk kulüpler yine burada kurulmuştur. Ak-Yeşil uzun yıllar boyu İzmit sporunun en gözde ekibi hüviyetini korumuştur. Öte yandan İzmit Kâğıt Fabrikası'nın spor kulübü olarak kurulan Kâğıtspor da bölge sporuna bütün dallarda pek büyük hizmetler vermiştir. Kâğıtspor, futbolun yanısıra atletizm, basketbol ve voleybol dallarında da büyük başarılar sağlamıştır. Ayrıca İzmit Denizgücü de özellikle futbol dalında büyük başarılar kazanan bir askerî kulüp olarak dikkati çekmiştir. Bu kulüblerin yanı sıra Karagücü, Başspor, Petrolspor, Gençlerbirliği, İzmit Gençlik, Derince Gençlik gibi kulübler de Kocaeli bölgesinde uzun yıllar başarılı faaliyet göstermişlerdir.

Kocaeli ilinin adını taşıyacak bir spor kulübünün kurulması yolunda 1965 yılı sonlarında başgösteren faaliyet bölgenin üç eski ve köklü spor ocağı olan İzmit Gençlik, Başspor ve Doğanspor'un birleşmeleri sonucu 24 Nisan 1966 günü mutlu sona ermiş ve Yeşil-Siyah formalı Kocaelispor Kulübü ortaya çıkmıştır. Kocaelispor profesyonel futbol takımı 1966-67 sezonunda Türkiye II'inci Ligi'ne dahil olmuş ve bu ligte uzun fakat başarılı ve sabırlı bir mücadele verdikten sonra 1980-81 sezonunda Türkiye 1'inci Ligi'ne yükselmiştir. Yeşil-Siyah formalı Kocaelispor takımı hâlen 1'inci Türkiye Ligi'nde oynamaktadır

Atletizmin bölgede köklü bir mazisi vardır. Son yıllarda tesislerin yetersizliği sebebiyle sadece okullarda yapılan bu spor yeniden canlılığa kavuşmuş, büyükler ve gençler takımı kurulmuştur. Kocaelili atletlerden Galip Yaman (Millî Atlet), 1938 yılı Türkiye Kır Koşusu şampiyonu Türkiye rekortmeni, 1940 yılı Balkan Şampiyonası üçüncüsüdür

İbrahim Boysal (Millî Atlet) 1940 yılı Balkan Koşusu ikincisi, Münir Köseoğlu, Recep Koşar, Kemal Atilla, Vedat Angın Kocaeli'den yetişen diğer millî atletlerdir.

Atıcılıkta atış poligonu bulunmayışı Kocaeli'de bu sporun gelişmesine set çekmektedir. Buna rağmen kıymetli sporcular yetişmiştir. Ünlü atıcılar şunlardır:

Rıfat Özenbaş (millî atıcı 22 çap tabanca), Türker Özenbaş (millî atıcı 22 çap tabanca), Ali Kurukuzu (millî atıcı Baltrap), Niyazi Uzan (millî atıcı Baltrap), Hüseyin Kayar (millî atıcı Baltrap)

Kocaeli'de boks sporu doruk noktaya gelmiştir. İzmit'ten yetişen ünlü boksörler arasında Engin Yadigar, Hikmet Demirbayrak, Ali Nacaroğlu, Fikri Baykuş, Bayer Konak, Muhittin Ceylangil, Turgut Sarper, Sahir Ölçer, Erdem Güçlü, Mesut Sarper, Sedat Toraman yer alır.

KOCAELİ YÖRESİNDE YETİŞEN ÜNLÜ SPORCULAR

Burhan Koç (Boks) Balkan Şampiyonu - Ali Çelikiz (Boks) Türkiye Genç Şampiyonu - Galip Yaman (Millî Atlet) 1940 yılı Balkan Üçüncüsü - İbrahim Boysal (Atlet) 1940 Balkan İkincisi - Nazım Yaşa (Bisikletçi) Türkiye Şampiyonu - Yusuf Acar (Millî Boksör) Türkiye Şampiyonu - Mehmet Çakal (Boks) Türkiye Şampiyonu - Nadir Güler (Taekwon-do) Türkiye Şampiyonu - Aysel Sarıca (Judo) Türkiye Birincisi - Fatih Yıldız (Judo) Türkiye Birincisi- Handan Gürsu (Judo) Türkiye Birincisi - Zerrin Atılgan (Judo) Türkiye Birincisi - Senem Sarıca (Judo) Türkiye Birincisi - İbrahim Boysal, Münir Köseoğlu, Recep Koşar, Kemal Atila, Vedat Angın (Millî Atletler) - Rıfat Özenbaş, Türker Özenbaş, Ali Karakuzu, Niyazi Uzan, Hüseyin Kayar, Necdet Cavuşoğlu (Millî Atıcı/Baltrap) Orhan Suda (Milli Bisikletçi/Türkiye Şampiyonu ve 1936 Berlin Olimpiyatları Türkiye Temsilcisi) - Yunus Nüzhet Onat (Millî Bisikletçi/Türkiye Şampiyonu) - İbrahim Bozdağ, Sadettin Yalım, Muzaffer Öztürk, Osman Alev ve Hasan Sert (Millî Bisikletçiler/Türkiye Şampiyonları) - Engin Yadigâr (Millî Boksör/Türkiye Şampiyonu/1967 Akdeniz Oyunları Üçüncüsü) - Hikmet Demirbayrak (Milli Boksör/Türkiye Şampiyonu/1967 Akdeniz Oyunları İkincisi) - Ali Nacaroğlu, Fikri Baykuş, Muhittin Ceylangil, Turgut Sarper, Erim Denizer, Hüseyin Kardeş (Boksör/Türkiye Şampiyonları) - Bayer Konak, Sahir Ölçer, Erdem Güçlü, Mesut Sarpar, Sedat Toraman (Boksör/Türkiye İkincileri) - Ünsal Özisket (Eksrimci/1972-73 Orta dereceli okullar Türkiye Şampiyonu) - Hasan Gemici (Güreşçi Olimpiyat ve Akdeniz Oyunları Şampiyonu), Necati Morgül, Nuri Çakıcı, Kâzım Barak, Beslen Kışınbay, Necmi Oğuz, Sezai Tüysüz, İsmail Topçu, Niyazi Yıldız (Millî Güreşçi) - Mübin Pınarbaşıoğlu (Millî Halterci/Türkiye Şampiyonu) - Kemal Yüce, Ünal Karaali, Kemal Çıpa (Millî Kürekçiler/Türkiye Şampiyonları) - Suat Hazar, İlhan Ergin, Sedat Engin, Zeki Bulut (Masa Tenisi/Türkiye Şampiyonları) - Alaattin Sungur, İsmail İpekten, Mehmet Özen, Orhan Çayır, Naci Yılmaz, Fikret Tarım, Aydın Teoman (Yelkenciler/Türkiye Şampiyonları) - Ömer Namlı, Yusuf Ünal, Hüsevin Ünal, Eşfak Baytın, Faruk Doğu, Nedret Er, İrfan Seyrek, Mehmet Tilgen (Yüzücüler/Türkiye Şampiyonları) - Şadan Olcay, Vahdet Beyoğlu, Metin Sağınç (Yüzücüler/Dünya Ordulararası Türkiye Temsilcileri) - Kocaelisporlu Kayhan ve Yusuf Altıntaş (Futbol/Genç ve Ümit Millî) - Müjdat Afşin (Futbol/Kaleci-Ümit ve Genç Millî) - Burhan Koç (Boks-Millî) - Ali Çelikiz (Boks-Genç Millî) - Vedat Güner (Boks/Genç Millî) - Turan Yıldırım, Salih Korkmaz, Nazım Yaşa (Millî Bisikletçiler) - Arif Demirelli (Voleybolcu/Genç Millî). Bülent Yüce (Kürekçi/Genç Millî).

KOCAELİ BEDEN TERBİYESİ BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ

Beden Terbiyesi Bölge Müdürü: Vezir Balcıoğlu.
Adresi: Beden Terbiyesi Bölge Müdürlüğü Ankara Asfaltı İzmit.
Telefon numarası: 16576-11203-11739.
Memur sayısı: 39
İşçi sayısı: 3
Lisanslı sporcu sayısı: 741 bayan, 11244 erkek.
Tesisler: İzmit İsmetpaşa Stadyumu 20.000 kişilik, İzmit Spor Salonu 2.000 kişilik, İsmetpaşa Dış Stadı, İzmit Şehir Stadı tribünsüz, Gebze 100. Yıl Spor Salonu 500 kişilik, Karamürsel Spor Salonu 500 kişilik.
İnşaatı devam eden tesisler: İzmit Yüzme Havuzu (inşaat

Olimpiyat şampiyonu Gazanfer Bilge.

Nerelerde kalınır

OTEL ALTINNAL Alemdar Cad. No. 20 Tlf 15470 15471 - 72-104 oda, kalorifer, asansör, lokanta.

ASYA OTELİ Ankara Cad. Tlf 3125-3127 banyolu 64 oda, kalorifer, asansör, lokanta.

SİNAN OTEL Demiryolu Cad. No. 46 Tlf 1136-23 odalı, lokanta, kalorifer, asansör.

SİNAN OTEL Demiryolu Cad. No. 46 Tlf: 1136-23 odalı, lokanta, kalorifer, asansör.

KOZLUCA OTELİ Ankara Cad. No. 152 Tlf: 15275-13635.
Banyolu 37 oda, kalorifer.

BAYRAMOĞLU
HOTEL BEKİR RESTORANT
Sahil mahallesi Tlf: 130
Banyolu 17 oda, kalorifer, lokanta, özel plaj.

DEĞİRMENDERE
ÇINAR OTELİ İskele Meydanı DEĞİRMENDERE Tlf 55-56 16 oda kalorifer.

YARIMCA
GÜLİSTAN OTELİ Yeniyalı Mah. Tütünçiftlik Tlf 1343-2198. 31 odalı kalorifer, lokanta.

KANDIRA
MOTEL DERYA Kemanağzı Koyu.
KEFKEN Tlf. 3 KANDIRA 39 35 odalı lokanta, özel plaj.
EVİN MOTEL Kerpe Kandıra Tlf. 121 Duşlu 26 oda lokanta, plaj.
ER-BA OTEL Kerpe.
DENİZ OTEL Kerpe.